

Dz.U. 2004 Nr 208 poz. 2128

OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 13 września 2004 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. Nr 62, poz. 718, z 2001 r. Nr 46, poz. 499, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 65, poz. 595 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 107, poz. 464), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:
 - 1) ustawą z dnia 12 grudnia 1992 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1993 r. Nr 5, poz. 23),
 - 2) ustawą z dnia 19 grudnia 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1993 r. Nr 6, poz. 29),
 - 3) ustawą z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3),
 - 4) ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, poz. 419),
 - 5) ustawą z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509),
 - 6) ustawą z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych (Dz.U. Nr 127, poz. 627)– ujętych w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 maja 1995 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 57, poz. 299),
 - 7) ustawą z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 101, poz. 504),
 - 8) ustawą z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 59, poz. 268),
 - 9) ustawą z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 496),
 - 10) ustawą z dnia 20 grudnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z reformą funkcjonowania gospodarki i administracji publicznej oraz o zmianie ustawy o

- komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 156, poz. 775),
- 11) ustawą z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o lasach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 54, poz. 349 i Nr 160, poz. 1079),
 - 12) ustawą z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511),
 - 13) ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668),
 - 14) ustawą z dnia 6 maja 1999 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 484),
 - 15) ustawą z dnia 7 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz innych ustaw (Dz.U. Nr 6, poz. 70),
 - 16) ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. Nr 12, poz. 136 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 208, poz. 1763 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966),
 - 17) ustawą z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz.U. Nr 48, poz. 550),
 - 18) ustawą z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 4, poz. 24),
 - 19) ustawą z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela, ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. Nr 122, poz. 1323),
 - 20) ustawą z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. Nr 52, poz. 539)
- ujętych w obwieszczeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 57, poz. 603),
- 21) ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803),
 - 22) ustawą z dnia 18 września 2001 r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 122, poz. 1323),
 - 23) ustawą z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz.U. Nr 154, poz. 1793),

- 24) ustawą z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 154, poz. 1800),
 - 25) ustawą z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 25, poz. 253, Nr 200, poz. 1689 i Nr 230, poz. 1923 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1492),
 - 26) ustawą z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. Nr 74, poz. 676),
 - 27) ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287),
 - 28) ustawą z dnia 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 64),
 - 29) ustawą z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408),
 - 30) ustawą z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz.U. Nr 80, poz. 721),
 - 31) ustawą z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Nr 64, poz. 592),
 - 32) ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. Nr 122, poz. 1143),
 - 33) ustawą z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 69, poz. 624),
 - 34) ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 13 września 2004 r.
2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:
- 1) art. 58–66 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 107, poz. 464), które stanowią:
 - „Art. 58. W ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz.U. z 1989 r. Nr 58, poz. 348 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:
 - 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „o uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego”,
 - 2) skreśla się rozdziały 1 i 2.
 - Art. 59. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464) skreśla się art. 276.
 - Art. 60. W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 34, poz. 198,

Nr 43, poz. 253 i Nr 87, poz. 506 oraz z 1991 r. Nr 95, poz. 425) w art. 3 określa się pkt 2.

Art. 61. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 45, poz. 199, Nr 103, poz. 448 i Nr 104, poz. 450) wprowadza się następujące zmiany:

w art. 58:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przejęcie nieruchomości i ustalenie odpłatności następuje w drodze decyzji rejonowego organu administracji rządowej.”,

2) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przejęte nieruchomości przekazuje się na rzecz Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.”,

3) dotychczasowe ust. 3 i 4 otrzymują oznaczenie ust. 4 i 5.

Art. 62. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329 i Nr 101, poz. 444) w art. 49 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 skreśla się kropkę po zdaniu pierwszym i dodaje wyrazy „lub Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa”, po zdaniu drugim skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej”,

2) ust. 2 i 3 skreśla się.

Art. 63. 1. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 11, poz. 81) w art. 8 skreśla się § 4.

2. Do ostatecznych decyzji wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności i uchylenia lub zmiany decyzji.

3. Postępowanie administracyjne toczące się w sprawach, o których mowa w ust. 2, podlega umorzeniu.

Art. 64. W ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194) w art. 64 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazie „grunty” dodaje się wyraz „nierolne”.

Art. 65. W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. – Prawo budżetowe (Dz.U. Nr 4, poz. 18, Nr 34, poz. 150 i Nr 94, poz. 421) w art. 3 w ust. 1 w pkt 9 po wyrazie „Państwa” dodaje się wyrazy „o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej”.

Art. 66. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 i Nr 103, poz. 446) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.”,

- 2) w art. 61 w ust. 1 po wyrazie „przysłać” dodaje się wyrazy „z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa”.”;
- 2) art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1992 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1993 r. Nr 5, poz. 23), który stanowi:
- „Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 3) art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1993 r. Nr 6, poz. 29), który stanowi:
- „Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 4) art. 12–19 i 21 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3), które stanowią:
- „Art. 12. Lasy podlegające zarządowi Lasów Państwowych, niewydzielone geodezyjnie z nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz z nieruchomości pozostałych po zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej, z dniem wejścia w życie ustawy przechodzą do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Art. 13. Z dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) grunty rolne Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Polskiej Akademii Nauk stają się przedmiotem użytkowania wieczystego Polskiej Akademii Nauk,
- 2) budynki i urządzenia związane trwale z gruntami, o których mowa w pkt 1, stają się własnością Polskiej Akademii Nauk.

Art. 14. Nieruchomości oraz inne składniki mienia pozostałe po likwidacji zjednoczeń, zrzeszeń państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, podlegają przekazaniu do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy stanowiły własność Skarbu Państwa. Przekazanie nieruchomości następuje w drodze decyzji wojewody właściwego ze względu na miejsce jej położenia, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Z przekazania nieruchomości sporządza się protokół zdawczo-odbiorczy.

- Art. 15. 1. Obowiązek ponoszenia opłat rocznych z tytułu wykonywania zarządu nieruchomościami rolnymi lub użytkowania wieczystego nieruchomości rolnych powstaje od 1994 r.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli przekazanie nieruchomości w zarząd nastąpiło w drodze decyzji Prezesa Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

- Art. 16. 1. Na wniosek nabywcy nieruchomości wymienionych w art. 42 ustawy, o której mowa w art. 1, należność z tytułu umowy, zawartej po dniu 31 grudnia 1991 r., niespłacona do dnia złożenia wniosku, podlega umorzeniu w części przekraczającej tę należność, ustaloną z zastosowaniem obniżek określonych w tym przepisie.
2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, mogą być złożone w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. We wniosku nabywca jest obowiązany udokumentować okoliczności uzasadniające umorzenie należności.

- Art. 17. Do czasu uregulowania w odrębnej ustawie form zadośćuczynienia z tytułu utraty mienia i zasad przywracania własności osobom, które na podstawie art. 81 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127, Nr 103, poz. 446 i Nr 107, poz. 464 oraz z 1993 r. Nr 47, poz. 212 i Nr 131, poz. 629) złożyły wnioski o zaliczenie wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza granicami kraju w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r., nie zalicza się wartości tego mienia na pokrycie ceny sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- Art. 18. Z dniem wejścia w życie ustawy wygasają przyjęte przez Agencję na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych i niezaspokojone zobowiązania zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej wobec Skarbu Państwa.
- Art. 19. Z dniem wejścia w życie ustawy państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej tracą zdolność upadłościową. Postępowania upadłościowe prowadzone w stosunku do państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej ulegają z mocy prawa umorzeniu.”
- „Art. 21. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 5) art. 15 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy – Prawo spółdzielcze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, poz. 419), który stanowi:
- „Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z tym że art. 3 i 6 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1995 r.”;
- 6) art. 68 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509), który stanowi:
- „Art. 68. 1. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 26, lecz nie dłużej niż przez sześć miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy wykonawcze, wydane na podstawie art. 15 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 67 pkt 2, w zakresie dotyczącym ustalania wysokości czynszu najmu. W tym samym okresie osoby, o których mowa w art. 46 ustawy wymienionej w art. 53, opłacają czynsz najmu w wysokości pokrywającej koszty eksploatacji tych domów i lokali mieszkalnych.
3. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 54 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 67 pkt 2 zachowują moc nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.”;
- 7) art. 71 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych (Dz.U. Nr 127, poz. 627), który stanowi:
- „Art. 71. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 8) art. 7 ustawy z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 101, poz. 504), który stanowi:
- „Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 r., z wyjątkiem przepisu art. 4, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 9) art. 2 i 3 ustawy z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 59, poz. 268), które stanowią:

- „Art. 2. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.
- Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 10) art. 78, 80, 83 ust. 2 pkt 2 i art. 84 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 496), które stanowią:
- „Art. 78. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 31 ust. 4, art. 32, art. 37, art. 38a ust. 6, art. 39a i art. 45 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 51, pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”
- „Art. 80. Z dniem wejścia w życie ustawy członkowie Rady Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, powołani spośród kandydatów przedstawionych przez organizacje społeczne i zawodowe organizacji związkowych rolników, rolnicze związki spółdzielcze oraz organizacje pracodawców rolnych, stają się członkami Rady Nadzorczej na okres pierwszej kadencji.”
- Art. 83. 2. „2) z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu, w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.”
- „Art. 84. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., z wyjątkiem art. 3, art. 7, art. 9, art. 10, art. 20, art. 24, art. 32, art. 34, art. 37, art. 45–47, art. 50, art. 66, art. 73 ust. 1, 2 i 4, art. 74, art. 76, art. 79, art. 80 i art. 82, które wchodzi w życie z dniem 1 października 1996 r., oraz art. 41, który wchodzi w życie z dniem wejścia w życie ustawy konstytucyjnej z dnia 21 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz.U. Nr 106, poz. 488).”;
- 11) art. 22 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z reformą funkcjonowania gospodarki i administracji publicznej oraz o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 156, poz. 775), który stanowi:
- „Art. 22. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1997 r., z wyjątkiem art. 14 pkt 2 i art. 17 pkt 2–13, które wchodzi w życie z dniem 8 kwietnia 1997 r.”;
- 12) art. 9 i 11 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zmianie ustawy o lasach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 54, poz. 349 i Nr 160, poz. 1079), które stanowią:
- „Art. 9. Do spraw wszczętych, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”
- „Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 43, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.”;

- 13) art. 59 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79, poz. 484 i Nr 80, poz. 511), który stanowi:

„Art. 59. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 14) art. 150 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668), który stanowi:

„Art. 150. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r., z wyjątkiem art. 26, art. 128 pkt 2, art. 139 pkt 1 i 10, art. 145 ust. 2 i 4, art. 146 ust. 2 i 4 oraz art. 147 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, i art. 34 pkt 1, art. 36 pkt 23, art. 48 pkt 1 i 3, art. 84, art. 97 pkt 1–3, 5–10 i 12–36 oraz art. 139 pkt 9 lit. a), które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.”;

- 15) art. 8–10 i 12 ustawy z dnia 6 maja 1999 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 484), które stanowią:

„Art. 8. Kadencja Rady Nadzorczej Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, powołanej przed dniem wejścia w życie ustawy, wygasa z chwilą podjęcia przez tę Radę uchwały w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego i udzielenia pokwitowania Prezesowi Agencji z wykonania obowiązków za rok, w którym ustawa wchodzi w życie.

Art. 9. Opłaty roczne w wysokości określonej w art. 1 pkt 7 i 20 uiszcza się poczynając od opłat należnych za 2000 r.

Art. 10. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 31 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, nie dłużej jednak niż przez dziewięć miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że:

1) art. 1 pkt 8–10 stosuje się do gospodarki finansowej Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa poczynając od roku obrotowego 1999,

2) art. 5 stosuje się poczynając od roku podatkowego 1999.”;

- 16) art. 9 ustawy z dnia 7 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz innych ustaw (Dz.U. Nr 6, poz. 70), który stanowi:

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 1 pkt 94 lit. a) i c) oraz pkt 96 lit. b), które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2000 r., a także art. 1 pkt 63, pkt 66 oraz pkt 72, które wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2000 r.”;

- 17) art. 75 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. Nr 12, poz. 136 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 208, poz. 1763 oraz z 2003 r. Nr 203, poz. 1966), który stanowi:

„Art. 75. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 71, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1999 r.,

- 2) art. 5 pkt 6 i 8, art. 8 pkt 3, art. 25 pkt 26 i art. 29 pkt 2, które wchodzą w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2000 r.,
 - 3) art. 24 pkt 6–10 i art. 41 pkt 2, które wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 2000 r.,
 - 4) art. 63 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2000 r.,
 - 5) art. 2, art. 14 pkt 2 lit. a), c) –e), pkt 3, 4 i 5 lit. a), art. 15 pkt 10 lit. d), art. 26 pkt 1, art. 30 pkt 1, art. 39 pkt 1 lit. a), art. 40 pkt 2 lit. b), art. 46 pkt 1 i 3 i art. 62, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.,
 - 6) art. 25 pkt 20, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2001 r.,
 - 7) (uchylony).”;
- 18) art. 57 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz.U. Nr 48, poz. 550), który stanowi:
- „Art. 57. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 19) art. 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 4, poz. 24), który stanowi:
- „Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 20) art. 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela, ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o oznaczaniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. Nr 122, poz. 1323), który stanowi:
- „Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.”;
- 21) art. 27 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. Nr 52, poz. 539), który stanowi:
- „Art. 27. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.”;
- 22) art. 220 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1803), który stanowi:
- „Art. 220. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem art. 2 ust. 3 oraz art. 89, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.”;
- 23) art. 3 ustawy z dnia 18 września 2001 r. o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 122, poz. 1323), który stanowi:
- „Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 24) art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy o ochronie roszczeń pracowników w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz.U. Nr 154, poz. 1793), który stanowi:
- „Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 3 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
 - 2) art. 3 pkt 18, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2002 r.,
 - 3) art. 3 pkt 20, który wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2002 r.,
 - 4) art. 6, który wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2001 r.”;
- 25) art. 45, 51 i 53 ustawy z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działaniach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 154, poz. 1800), które stanowią:
- „Art. 45. Statuty nadane na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą zachowują moc do czasu zastąpienia ich statutami nadanymi na podstawie przepisów zmienionych niniejszą ustawą.”
- „Art. 51. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2002 r., zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.”
- „Art. 53. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem:
- 1) art. 14 pkt 5, który wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 2002 r.,
 - 2) art. 32 pkt 1 i art. 41, które wchodzi w życie z dniem 6 kwietnia 2002 r.,
 - 3) art. 2 pkt 1 lit. b) i pkt 6, art. 5, art. 28 oraz art. 39, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
 - 4) art. 12 pkt 2 oraz art. 37 pkt 1–4, pkt 5 w zakresie art. 5 ust. 2, art. 8 ust. 2 i art. 13, oraz pkt 6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 - 5) art. 25 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.”;
- 26) art. 81 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 25, poz. 253, Nr 200, poz. 1689 i Nr 230, poz. 1923 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1492), który stanowi:
- „Art. 81. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2002 r., z wyjątkiem:
- 1) art. 31, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2002 r.,
 - 2) art. 52 pkt 12 lit. a), art. 59, art. 62 pkt 1, art. 71 ust. 2 i art. 79, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia,
 - 3) art. 1 ust. 1 pkt 1, ust. 5 oraz ust. 6 i art. 10 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 31 marca 2002 r.,
 - 4) art. 50 pkt 7, który wchodzi w życie z dniem 6 kwietnia 2002 r.,
 - 5) art. 2 ust. 3, art. 25, art. 36 pkt 1, 2 i 4, art. 41, art. 48, art. 52 pkt 5, art. 63 pkt 1 oraz art. 80 ust. 1 pkt 1, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2002 r.,
 - 6) art. 27 i art. 52 pkt 13 w zakresie dotyczącym art. 33a ust. 1 pkt 9, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.,
 - 7) (uchylony).”;

- 27) art. 235 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. Nr 74, poz. 676), który stanowi:
- „Art. 235. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 227 i art. 233, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 28) art. 30 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287), który stanowi:
- „Art. 30. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 29) art. 2–9 ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 64), które stanowią:
- „Art. 2. Własność Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa stanowi również mienie, o którym mowa art. 5 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 1 w brzmieniu dotychczas obowiązującym, nabyte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.
- Art. 3. 1. Akcje i udziały, o których mowa w art. 5 ust. 5 ustawy wymienionej w art. 1, objęte lub nabyte do dnia wejścia w życie ustawy Agencja przekazuje ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa w terminie jednego miesiąca od dnia jej wejścia w życie. Do przekazania stosuje się art. 5 ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.
2. Skutki prawne czynności dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy, w odniesieniu do akcji i udziałów albo majątku w spółkach, o których mowa w ust. 1, ocenia się według przepisów dotychczasowych.
- Art. 4. Przepisów art. 3 nie stosuje się do akcji i udziałów w spółkach określonych na podstawie art. 5 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.
- Art. 5. 1. Opłaty roczne w wysokości określonej w art. 1 pkt 6 ustala się, poczynając od opłat należnych za 2004 r.
2. Spory w sprawie opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa za lata 2001–2003 podlegają rozpoznaniu przez sądy powszechne, właściwe ze względu na miejsce położenia nieruchomości.
- Art. 6. 1. Wpłaty dokonane przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, na podstawie art. 20a ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, zalicza się na poczet spłaty zobowiązań Agencji, o których mowa w art. 20a ust. 1 i 4 ustawy wymienionej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.
2. Poręczenia i gwarancje kredytowe udzielone przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa przed dniem wejścia w życie ustawy, obciążają mienie Zasobu.
- Art. 7. 1. Określone w ustawie zasady gospodarki finansowej oraz zasady rachunkowości Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa obowiązują, poczynając od roku obrotowego 2003.

2. W informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa za rok 2002 Agencja jest obowiązana zamieścić informacje o:

- 1) mieniu i obciążeniach majątkowych Zasobu;
- 2) wartości mienia Zasobu;
- 3) przyjętej metodologii identyfikacji mienia i obciążeń majątkowych Zasobu oraz oszacowania wartości mienia Zasobu.

3. (uchylony).^{a)}

Art. 8. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień zmienianych niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

30) art. 10 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408), który stanowi:

„Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że art. 647¹ i art. 685¹ ustawy, o której mowa w art. 1, wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;

31) art. 45 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz.U. Nr 80, poz. 721), który stanowi:

„Art. 45. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i traci moc, z wyjątkiem rozdziału 6, z dniem 31 grudnia 2007 r.”;

32) art. 19 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Nr 64, poz. 592), który stanowi:

„Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.”;

33) art. 29 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. Nr 122, poz. 1143), który stanowi:

„Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 22 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 16 lipca 2003 r.”;

34) art. 7–10 ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 69, poz. 624), które stanowią:

„Art. 7. Umowy zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 1, w celu tworzenia miejsc pracy w związku z restrukturyzacją państwowej gospodarki rolnej, udzielania pomocy byłym pracownikom państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej i członkom ich rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, w szczególności przez wspieranie zatrudnienia socjalnego, określonego w odrębnych przepisach, pozostają w mocy do dnia ich wygaśnięcia lub rozwiązania.

^{a)} Przez art. 5 ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 69, poz. 624), która weszła w życie z dniem 5 maja 2004 r.

- Art. 8. Do dnia 31 grudnia 2004 r. Agencja Nieruchomości Rolnych przyznaje i wypłaca stypendia dzieciom byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, uczącym się w szkołach ponadgimnazjalnych lub kształcącym się w szkołach wyższych, oraz finansuje dożywianie tych dzieci w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych na dotychczasowych zasadach.
- Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 20 ust. 6 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tego artykułu, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
- Art. 10. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.”;
- 35) art. 162 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880), który stanowi:
- „Art. 162. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r., z wyjątkiem art. 39 i 134 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.”.

MARSZAŁEK SEJMU

/-/ Józef Oleksy

Załącznik do obwieszczenia Marszałka
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

USTAWA
z dnia 19 października 1991 r.

o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa reguluje zasady gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do:

- 1) nieruchomości rolnych w rozumieniu Kodeksu cywilnego położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele gospodarki rolnej, z wyłączeniem gruntów znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych i parków narodowych;
- 2) innych nieruchomości i składników mienia pozostałych po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz ich zjednoczeń i zrzeszeń;
- 3) lasów niewydzielonych geodezyjnie z nieruchomości, określonych w pkt 1 i 2.

Art. 2.

1. Zasady gospodarowania obejmują mienie, o którym mowa w art. 1, znajdujące się:
 - 1) w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych;
 - 2) w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych i prawnych;
 - 3) w użytkowaniu lub faktycznym władaniu osób fizycznych, osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych;
 - 4) w Państwowym Funduszu Ziemi.
2. Zasady gospodarowania obejmują także nieruchomości rolne przejmowane na własność Skarbu Państwa na podstawie decyzji administracyjnych lub z innych tytułów.

Art. 2a.

Ileokroć w ustawie jest mowa o „państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej”, rozumie się przez to przedsiębiorstwa państwowe:

- 1) których podstawowym przedmiotem działalności – zgodnie z aktem o utworzeniu – jest produkcja roślinna i zwierzęca, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią, produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza, hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowego, fermowego oraz chów i hodowla ryb, a także świadczenie usług w zakresie rozrodu koni;

- 2) utworzone po dniu 31 grudnia 1989 r. w wyniku podziału przedsiębiorstw państwowych, określonych w pkt 1, jeżeli na podstawie wydanej przez Główny Urząd Statystyczny klasyfikacji rodzaju działalności zaliczone zostały do przedsiębiorstw prowadzących działalność w dziale rolnictwo.

Rozdział 2

Agencja Nieruchomości Rolnych¹⁾

Art. 3.

- 1.²⁾ Tworzy się Agencję Nieruchomości Rolnych, zwaną dalej „Agencją”. Agencja jest państwową osobą prawną.
- 2.³⁾ Nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, a w zakresie określonym w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 7 oraz w zakresie zadań określonych w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego – nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Art. 4.

Siedzibą Agencji jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 5.

1. Skarb Państwa powierza Agencji wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych na jego rzecz w stosunku do mienia, o którym mowa w art. 1 i 2.
- 2.⁴⁾ Agencja, obejmując we władanie powierzone składniki mienia Skarbu Państwa, wykonuje we własnym imieniu prawa i obowiązki z nimi związane w stosunku do osób trzecich, jak również we własnym imieniu wykonuje związane z tymi składnikami obowiązki publicznoprawne.
- 3.⁴⁾ Agencja wykonuje w imieniu własnym prawa i obowiązki związane z mieniem Skarbu Państwa powierzonym Agencji po zlikwidowanym państwowym przedsiębiorstwie gospodarki rolnej, w tym również prawa i obowiązki wynikające z decyzji administracyjnych.
- 4.⁴⁾ Mienie nabyte przez Agencję ze środków własnych, w celu zapewnienia funkcjonowania Biura Prezesa i oddziałów terenowych Agencji, stanowi jej własność.
- 5.⁵⁾ Akcje i udziały w spółkach nabyte przez Agencję za mienie Skarbu Państwa wchodzące w skład Zasobu, a także akcje i udziały przejęte przez Agencję, jako mienie Skarbu Państwa pozostałe po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, podlegają przekazaniu ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, w terminie 14 dni od dnia ich objęcia lub przejęcia, w formie protokołu zdawczo-odbiorczego. Protokół stanowi podstawę dokonania zmian w rejestrze sądowym i w

¹⁾ Tytuł w brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Nr 64, poz. 592), która weszła w życie z dniem 16 lipca 2003 r.

²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 12 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 69, poz. 624), która weszła w życie z dniem 5 maja 2004 r.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 64), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2003 r.

⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

księgach rachunkowych prowadzonych dla Zasobu. Do przekazania nie stosuje się postanowień umowy (statutu) spółki przyznających pierwszeństwo nabycia lub ograniczających albo wyłączających nabycie udziałów lub akcji.

- 6.⁵⁾ Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, wykaz spółek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, których prawa z akcji lub udziałów wykonuje Agencja, biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie spółek w postępie biologicznym w rolnictwie w zakresie hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich.
- 7.⁵⁾ Zbycie akcji lub udziałów w spółkach, o których mowa w ust. 6, wymaga zgody Rady Ministrów.

Art. 6.⁶⁾

1. Agencja realizuje zadania wynikające z polityki państwa, w szczególności w zakresie:
- 1) tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych;
 - 2) tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
 - 3) restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze;
 - 4) obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowymi na cele rolne;
 - 5) administrowania zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne;
 - 6) zabezpieczenia majątku Skarbu Państwa;
 - 7) inicjowania prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa oraz popierania organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych;
 - 8) (uchylony);⁷⁾
 - 9) (uchylony).⁷⁾
2. Oprócz zadań, o których mowa w ust. 1, Agencja realizuje również inne zadania określone odrębnymi przepisami, a w szczególności przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego.

Art. 7.⁸⁾

1. Agencja działa na podstawie ustawy oraz statutu.
- 2.⁹⁾ Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia, nadaje Agencji statut, biorąc pod uwagę zakres jej zadań.
- 2a.¹⁰⁾ Statut, o którym mowa w ust. 2, określa:

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁷⁾ Przez art. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 154, poz. 1800), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

- 1) organizację wewnętrzną Agencji;
 - 2) tryb działania Rady Nadzorczej;
 - 3) zasady udzielania pełnomocnictw;
 - 4) system kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
 - 5) sposób postępowania z mieniem niezagospodarowanym.
3. (uchylony).¹¹⁾

Art. 8.

Organami Agencji są:

- 1) Prezes;
- 2) Rada Nadzorcza.

Art. 9.

- 1.¹²⁾ Prezesa Agencji powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, zgłoszony po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi. Prezesa Agencji odwołuje Prezes Rady Ministrów.
2. Agencją kieruje Prezes i reprezentuje ją na zewnątrz.
- 2a.¹³⁾ Wiceprezesa Agencji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa na wniosek Prezesa Agencji.
3. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej roczny raport z działalności Agencji.

Art. 10.

1. Rada Nadzorcza składa się z przewodniczącego i jedenastu członków, w tym:
 - 1) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
 - 2) trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa;
 - 3) po jednym przedstawicielu ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz ministra właściwego do spraw gospodarki;
- 3a) jednego przedstawiciela Krajowej Rady Izb Rolniczych;
- 4) trzech przedstawicieli powoływanych spośród kandydatów zgłoszonych przez związki zawodowe rolników, organizacje społeczno-zawodowe rolników, związki zawodowe pracowników rolnictwa, rolnicze związki spółdzielcze, związki dzierżawców, administratorów i właścicieli nieruchomości rolnych oraz organizacje pracodawców rolnych – o zasięgu krajowym.
2. Związki i organizacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4, zgłaszają po jednym kandydacie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.
3. Kadencja Rady Nadzorczej trwa trzy lata.

¹⁰⁾ Dodany przez art. 12 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

¹¹⁾ Przez art. 1 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 8.

¹³⁾ Dodany przez art. 8 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 8.

- 4.¹⁴⁾ Przewodniczącego Rady oraz jej członków powołuje, z zastrzeżeniem ust. 5, i odwołuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi.
5. Powołanie czterech członków, o których mowa w ust. 1 pkt 4, następuje po ich wyłonieniu na zebraniu kandydatów. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi zwołuje zebranie kandydatów i ustala regulamin wyłonienia tych kandydatów na członków Rady.
6. Brak w składzie Rady Nadzorczej członków, o których mowa w ust. 1 pkt 4, nie pozbawia tego organu zdolności do podejmowania uchwał.
7. Członek Rady może być odwołany na wniosek organu lub związku albo organizacji, której jest reprezentantem.
8. W przypadku odwołania członka Rady reprezentującego związku i organizacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4, wyboru nowego członka dokonuje się w trybie określonym w ust. 2, 4 i 5.
9. Rada wybiera spośród swoich członków wiceprzewodniczącego.
10. Rada Nadzorcza wykonuje stały nadzór we wszystkich dziedzinach działalności Agencji, a w szczególności:
 - 1) ocenia efektywność i zgodność gospodarowania mieniem Skarbu Państwa z zadaniami wynikającymi z polityki państwa, w szczególności w zakresie określonym w art. 6;
 - 2) opiniuje roczne plany finansowe, o których mowa w art. 21;
 - 3) bada i ocenia raporty z działalności Agencji oraz jej sprawozdania finansowe;
 - 4) może żądać od Prezesa i pracowników informacji i wyjaśnień oraz przeglądać dokumenty;
 - 5) podejmuje uchwały w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego i udzielenia pokwitowania Prezesowi Agencji z wykonywania obowiązków w poprzednim roku.
11. Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności zbiorowo; może jednak delegować członków do indywidualnego wykonywania czynności nadzorczych.
12. Rada przedstawia swoje opinie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa i ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi.
13. (uchylony).¹⁵⁾

Art. 11.

Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych zapewni środki finansowe na podjęcie działalności Agencji.

Rozdział 3

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Art. 12.

1. Mienie Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 1 i 2, przejęte w trybie niniejszej ustawy tworzy Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa, zwany dalej „Zasobem”.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 8 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 8.

¹⁵⁾ Przez art. 12 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

2. Zasób tworzy także mienie nabyte przez Agencję, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4.
3. Zasobem dysponuje Agencja na zasadach określonych w ustawie.
- 4–6. (uchylone).¹⁶⁾

Art. 13.

1. Przejęcie przez Agencję praw i obowiązków wynikających z wykonania prawa własności w stosunku do mienia, o którym mowa w art. 1 i 2, nastąpi nie później niż do dnia 30 czerwca 2000 r.
2. Nieruchomości rolne nieprzekazane do Zasobu ostatecznymi decyzjami, o których mowa w art. 16 ust. 3, lub nieprzekazane Agencji ostatecznymi decyzjami, o których mowa w art. 17 ust. 1¹⁹⁾, w terminie określonym w ust. 1, stają się z mocy prawa własnością gmin, na terenie których są położone.
3. Gminy przejmują nieruchomości wraz z zobowiązaniami wobec osób trzecich.
4. Nabycie nieruchomości, o których mowa w ust. 2, stwierdza wojewoda w drodze decyzji.

Art. 14.

1. W odniesieniu do państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej wykreślenie przedsiębiorstwa z *rejestru przedsiębiorstw państwowych*¹⁷⁾ następuje z dniem podjęcia przez organ założycielski decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa.
2. Z chwilą wykreślenia z rejestru wygasa zarząd ustanowiony na państwowych nieruchomościach rolnych i innych nieruchomościach oraz składnikach mienia określonych w art. 1 pkt 2, a także ustaje obowiązek wpłaty dywidendy. Agencja wyznacza tymczasowego zarządcę majątku po zlikwidowanym przedsiębiorstwie.
3. Organ założycielski przekazuje Agencji mienie oraz wierzytelności i zobowiązania po zlikwidowanym przedsiębiorstwie – według stanu na dzień wykreślenia przedsiębiorstwa z rejestru, z wyjątkiem zobowiązań przedsiębiorstwa wobec Skarbu Państwa, które wygasają z dniem podjęcia decyzji o likwidacji.
- 3a. Egzekucja należności, przypadających od Agencji z tytułu przyjętego zobowiązania, może być prowadzona tylko z mienia i pożytków z niego uzyskiwanych, przekazanego Agencji po tym zlikwidowanym przedsiębiorstwie, które zaciągnęło zobowiązanie.
- 3b. W braku odmiennej umowy stron dłużnik nie może dokonać potrącenia swego długu z wierzytelności, jaka mu przysługuje wobec Agencji, jeżeli dług powstał z tytułu zakupu, dzierżawy lub najmu mienia przejętego przez Agencję po innym zlikwidowanym przedsiębiorstwie niż to, które zaciągnęło zobowiązanie stanowiące podstawę wierzytelności dłużnika.
4. Przekazanie, o którym mowa w ust. 3, następuje w trybie określonym w art. 19.
5. Mieniem Skarbu Państwa przejętym w trybie ust. 3 Agencja gospodaruje na zasadach określonych w rozdziale 5.

¹⁶⁾ Przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 6 maja 1999 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 484), która weszła w życie z dniem 15 czerwca 1999 r.

¹⁷⁾ Obecnie: Krajowego Rejestru Sądowego stosownie do art. 86 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

6. Do likwidacji określonej w ust. 1–4 nie stosuje się art. 63 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 i Nr 240, poz. 2055).

Art. 15. (uchylony).¹⁸⁾

Art. 16.

1. Nieruchomości rolne Skarbu Państwa znajdujące się w użytkowaniu spółdzielni, osób fizycznych, a także innych niepaństwowych jednostek organizacyjnych, pozostają nadal w ich władaniu na dotychczasowych warunkach do chwili zawarcia z Agencją nowych umów, o których mowa w rozdziałach 6 i 8.
2. Jeżeli zmiana warunków dotychczasowego użytkowania nieruchomości nie nastąpi w terminie określonym w art. 13 ust. 1, wygasa dotychczasowe użytkowanie ustanowione na podstawie umowy lub decyzji administracyjnej.
3. Stwierdzenie wygaśnięcia dotychczasowych decyzji oraz przekazanie mienia do Zasobu następuje w drodze decyzji właściwego ze względu na położenie nieruchomości starosty wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej.
4. Za części składowe nieruchomości oraz niepobrałe pożytki, które zostaną przejęte wraz z nieruchomością, przysługuje dotychczasowemu użytkownikowi odszkodowanie ustalone odpowiednio na zasadach art. 30.

Art. 17. (uchylony).¹⁹⁾

Art. 17a.

- 1.²⁰⁾ Z zastrzeżeniem art. 16, mienie Skarbu Państwa, które w dniu przejęcia do Zasobu znajduje się na podstawie umów lub decyzji administracyjnych we władaniu osób fizycznych i prawnych, pozostaje nadal w ich władaniu na dotychczasowych warunkach do chwili zawarcia z Agencją umów, o których mowa w rozdziale 6 albo 8 ustawy.
- 2.²⁰⁾ Jeżeli zmiana warunków dotychczasowego władania nie nastąpi w terminie roku od dnia przejęcia mienia do Zasobu, umowy i decyzje, o których mowa w ust. 1, wygasają, nie wcześniej jednak niż z dniem 31 grudnia 1994 r.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do zarządu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa wykonywanego przez państwowe osoby prawne, inne niż określone w art. 14.
- 4.²¹⁾ Nieruchomości rolne, pozostające w dniu przejęcia do Zasobu w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, pozostają nadal w ich zarządzie. Do zarządu tego stosuje się przepisy art. 35 ust. 2, 3 i 5 i art. 36 oraz przepisy wydane na podstawie art. 37.
5. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą prawa wieczystego użytkowania oraz prawa służebności i użytkowania, określonych w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

¹⁸⁾ Przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

¹⁹⁾ Przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

Art. 17b.

- 1.²²⁾ Z zastrzeżeniem ust. 2, opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego wynosi w odniesieniu do nieruchomości Zasobu wykorzystywanych:
 - 1) na cele obronności państwa, w tym ochrony przeciwpożarowej 0,1 %,
 - 2) na cele rolne 1 %,
 - 3) na inne cele 3 %wartości nieruchomości ustalonej w sposób określony w art. 30 ust. 1, z tym że wartość gruntu rolnego można ustalić w sposób określony w art. 30 ust. 2.
- 2.²³⁾ Polska Akademia Nauk, szkoły wyższe oraz jednostki badawczo-rozwojowe wnoszą z tytułu użytkowania wieczystego opłaty roczne równe cenie 20 kg żyta z hektara przeliczeniowego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym. Opłaty te wnosi się bez uprzedniego wezwania, na rachunek Agencji do dnia 15 lutego każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.
- 2a.²⁴⁾ O ustaleniu nowej albo zmianie dotychczasowej wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, o której mowa w ust. 1, Prezes Agencji zawiadamia na piśmie użytkownika wieczystego. Do obu rodzajów zawiadomień stosuje się odpowiednio przepisy o gospodarce nieruchomościami, dotyczące postępowania w razie wypowiedzenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej.
- 3.²⁵⁾ Użytkownik wieczysty nieruchomości może zrzec się swego prawa przez złożenie Agencji oświadczenia w formie aktu notarialnego. W takim przypadku użytkowanie wieczyste wygasa. Oświadczenie stanowi podstawę do wykreślenia w księdze wieczystej prawa wieczystego użytkowania.
4. Nieruchomość będąca przedmiotem użytkowania wieczystego może być sprzedana jej użytkownikowi wieczystemu po cenie ustalonej w sposób określony w ustawie. Na poczet ceny zalicza się kwotę równą wartości prawa użytkowania wieczystego określonej w sposób przewidziany w przepisach o gospodarce nieruchomościami według stanu na dzień sprzedaży nieruchomości.
5. Zbywca prawa użytkowania wieczystego ustanowionego na jego rzecz w drodze ustawy jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia jego zbycia uiścić Agencji opłatę w wysokości 25 % wartości nieruchomości, ustalonej w sposób określony w art. 30 ust. 1.

Art. 18.²⁶⁾

W odniesieniu do nieruchomości rolnych przejmowanych na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów szczególnych ich przekazanie do Zasobu następuje w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia lub decyzji o ich przejęciu przez państwo.

Art. 19.

1. Z przekazania mienia, o którym mowa w art. 14 ust. 3, art. 16, art. 17¹⁹⁾, 17a, 17b i art. 18, podmiot przekazujący i Agencja sporządzają protokół zdawczo-odbiorczy.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 6 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 4 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 49, poz. 408), która weszła w życie z dniem 25 września 2003 r.

²⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

2. Protokół zdawczo-odbiorczy zawiera spis z natury przejmowanych składników majątku. Spisu z natury dokonuje się według zasad prowadzenia rachunkowości.

Rozdział 4²⁷⁾

Gospodarka finansowa Agencji i Zasobu

Art. 20.

1. Agencja prowadzi odrębnie własną gospodarkę finansową oraz gospodarkę finansową Zasobu.
2. Agencja sporządza odrębnie:
 - 1) roczny plan finansowy Agencji;
 - 2) roczny plan finansowy Zasobu.
3. Roczne plany finansowe, o których mowa w ust. 2, zatwierdza minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi.
- 4.²⁸⁾ Środki finansowe z gospodarowania mieniem Zasobu przeznacza się na finansowanie obciążających mienie Zasobu zadań określonych w ustawie, w tym na obsługę zobowiązań Agencji określonych w art. 20a ust. 1 i 4, a także zadań określonych przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego.
5. W rocznym planie finansowym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ustala się limit wydatków przeznaczonych na funkcjonowanie Biura Prezesa Agencji i jej oddziałów terenowych.
- 5a.²⁹⁾ Kwoty stanowiące różnicę między środkami uzyskanymi z gospodarowania mieniem Zasobu w danym roku obrotowym z tytułów, o których mowa w art. 20c ust. 1 pkt 1, a środkami wydatkowanymi na realizację zadań, o których mowa w art. 20 ust. 4 i 5, podlegają przekazaniu przez Agencję do budżetu państwa, w terminie do dnia 30 czerwca roku następnego.
- 5b.²⁹⁾ Do zobowiązań Agencji, o których mowa w ust. 5a, stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.³⁰⁾).
- 6.³¹⁾ Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej Agencji i gospodarki finansowej Zasobu, uwzględniając w szczególności odrębność tworzenia i funkcjonowania funduszy własnych Agencji, o których mowa w art. 20b ust. 2, oraz funduszu mienia Zasobu, o którym mowa w art. 20c ust. 2.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

²⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 137, poz. 1302, Nr 170, poz. 1660 i Nr 228, poz. 2255 i 2256 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 64, poz. 593, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 868, Nr 93, poz. 894, Nr 116, poz. 1205, Nr 122, poz. 1288, Nr 123, poz. 1291, Nr 146, poz. 1546, Nr 162, poz. 1692 i Nr 173, poz. 1808.

³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 3 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 20a.

1. Agencja jest obowiązana wpłacić w ratach, zwanych dalej „wpłatami”, na rachunek budżetu państwa równowartość części sumy kwot odsetek i rat kapitałowych obligacji restrukturyzacyjnych, wyemitowanych przez Ministra Finansów na podstawie ustawy budżetowej na rok 1996 w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw Banku Gospodarki Żywnościowej Spółka Akcyjna, zwanego dalej „BGŻ SA”, z przeznaczeniem na restrukturyzację zadłużenia Agencji.
2. Coroczna wielkość wpłat wynosi 30 % wpływów pieniężnych z gospodarowania mieniem Zasobu, uzyskiwanych w poszczególnych latach z tytułów, o których mowa w art. 20c ust. 1 pkt 1.
3. Wpłaty są dokonywane począwszy od szóstego roku, licząc od końca roku, w którym wyemitowano obligacje restrukturyzacyjne, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Przed upływem pięcioletniego okresu, o którym mowa w ust. 3, coroczna nadwyżka środków finansowych, w części przekraczającej wielkość tej nadwyżki finansowej ustalonej w rocznych planach finansowych w trybie określonym w art. 21, podlega przekazaniu na rachunek budżetu państwa na poczet wpłat.
5. Nadwyżkę określoną w ust. 4 Agencja przekazuje do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, w którym nadwyżka powstała.
6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, określi wysokość zobowiązania Agencji z tytułów, o których mowa w ust. 1, terminy wpłat, o których mowa w ust. 2, oraz organ właściwy do ich poboru, uwzględniając:
 - 1) obniżenie zobowiązania Agencji, o którym mowa w ust. 1, w roku, w którym zostanie zakończony wykup całości emisji obligacji;
 - 2) konieczność odrębnego ustalenia wysokości wpłaty w roku, w którym pozostała do uiszczenia kwota jest niższa od kwoty, o której mowa w ust. 2.
7. Do zobowiązań Agencji, o których mowa w ust. 1 i 4, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Art. 20b.

1. W zakresie gospodarki finansowej Agencji:
 - 1) przychodami Agencji są:
 - a) przychody ze sprzedaży mienia własnego Agencji,
 - b) przychody z umów najmu lub innych umów o podobnym charakterze, dotyczących mienia własnego Agencji,
 - c)³²⁾ środki, o których mowa w art. 20 ust. 4, w kwocie przeznaczonej na realizację zobowiązań określonych w art. 20a ust. 1 i 4,
 - d) środki, o których mowa w art. 20 ust. 4, w kwocie przyznanej Agencji w ramach limitu, o którym mowa w art. 20 ust. 5,
 - e) odsetki od środków finansowych zgromadzonych na własnym rachunku bankowym Agencji;
 - f) inne przychody z działalności Agencji, niezwiązanej z gospodarowaniem mieniem Zasobu;
 - 2) kosztami Agencji są:

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

- a)³³⁾ koszty wpłat określonych w art. 20a ust. 1 i 4 oraz koszty obsługi tych wpłat,
 - b) koszty funkcjonowania Biura Prezesa i oddziałów terenowych Agencji,
 - c) inne koszty działalności Agencji, niezwiązanej z gospodarowaniem mieniem Zasobu.
2. Agencja tworzy następujące fundusze własne:
- 1) fundusz Agencji odzwierciedlający wartość mienia własnego Agencji;
 - 2) fundusz rezerwowy;
 - 3) inne fundusze, których utworzenie przewidują odrębne przepisy.

Art. 20c.

1. W zakresie gospodarki finansowej związanej z gospodarowaniem mieniem Zasobu:
- 1) przychodami z gospodarowania mieniem Zasobu są:
 - a) przychody ze sprzedaży mienia Zasobu,
 - b) przychody z opłat z tytułu trwałego zarządu, użytkowania, użytkowania wieczystego, czynszu dzierżawnego oraz z tytułu najmu lub innej umowy o podobnym charakterze, dotyczących mienia Zasobu,
 - c) przychody z tytułu udziału w zyskach z działalności gospodarczej, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 4,
 - d) inne przychody z działalności w zakresie gospodarowania i rozporządzania mieniem Zasobu;
 - 2) kosztami gospodarowania mieniem Zasobu są:
 - a)³⁴⁾ koszty wynikające z przekazania Agencji kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów wpłat określonych w art. 20 ust. 5a i w art. 20a ust. 1 i 4 oraz kosztów obsługi tych wpłat,
 - b) koszty wynikające z przekazania Agencji kwot przyznanych w ramach limitu, o którym mowa w art. 20 ust. 5,
 - c) inne koszty działalności w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu,
 - d)³⁵⁾ koszty wykonywania przez Agencję uprawnień określonych w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego.
- 2.³⁶⁾ Agencja tworzy fundusz mienia Zasobu odzwierciedlający wartość mienia Zasobu pomniejszoną o zobowiązania związane z tym mieniem.

Art. 20d.

- 1. Agencja prowadzi rachunkowość na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy, w tym odrębną rachunkowość dla działalności w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu.
- 2. Grunty rolne wchodzące w skład Zasobu, w przypadku których brakuje ceny nabycia, ujmuje się w ewidencji ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Zasobu, określając ich wartość według stawek szacunkowych jednego hektara gruntu, o których mowa w

³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁵⁾ Dodany przez art. 12 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

przepisach wydanych na podstawie art. 32, oraz ceny skupu 100 kg żyta, ustalonej dla celów podatku rolnego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z tym że zaliczenia danego gruntu do okręgu podatkowego dokonuje się w sposób określony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na podstawie przepisów o tym podatku.

3. Roczne sprawozdanie finansowe Agencji oraz roczne sprawozdanie finansowe z gospodarowania mieniem Zasobu, sporządzane z zastosowaniem takich samych metod i w takim samym układzie, podlegają badaniu przez biegłych rewidentów wybranych przez radę nadzorczą.
4. Roczne sprawozdania, o których mowa w ust. 3, zatwierdza minister właściwy do spraw Skarbu Państwa na wniosek Prezesa Agencji, zaopiniowany przez radę nadzorczą.
5. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, na wniosek Prezesa Agencji, zaopiniowany przez radę nadzorczą, dokonuje podziału rocznego wyniku finansowego Agencji oraz rocznego wyniku finansowego Zasobu.

Art. 20e. (uchylony).³⁷⁾

Art. 20f. (uchylony).³⁷⁾

Art. 20g. (uchylony).³⁸⁾

Art. 21.

1. Kierunki rozdysponowania środków finansowych stanowiących mienie Zasobu, określa się w rocznym planie finansowym, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2.
2. W trybie określonym w przepisach o zasadach wspierania rozwoju regionalnego, projekt planu finansowego, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2, jest przedkładany do uzgodnienia ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego.

Art. 22.

1. W celu pełnego pokrycia wydatków własnych lub wydatków Zasobu Agencja może zaciągać kredyty.
2. Agencja może dokonywać, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, emisji własnych obligacji.
- 3.³⁹⁾ Agencja, za zgodą ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, może wykorzystywać mienie Zasobu do ustanawiania zabezpieczeń zaciąganych kredytów, o których mowa w ust. 1, i emisji obligacji, o których mowa w ust. 2. Agencja może w szczególności ustanowić hipotekę na nieruchomościach Zasobu.

³⁷⁾ Przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁸⁾ Dodany przez art. 22 pkt 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. Nr 122, poz. 1143), która weszła w życie z dniem 14 sierpnia 2003 r., a następnie uchylony przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

³⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 22a.

Przy ustalaniu, określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.⁴⁰⁾), granic koncentracji kredytów i innych zobowiązań Agencji wobec BGŻ SA nie uwzględnia się zobowiązań finansowanych ze środków stanowiących mienie Zasobu.

Art. 23.

1. Agencja może udzielać poręczeń i gwarancji kredytowych, w tym dewizowych, do wysokości określonej w planie finansowym, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1.
2. Agencja może udzielać poręczeń i gwarancji kredytowych, w tym dewizowych, obciążających mienie Zasobu wyłącznie za zgodą ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa i do wysokości określonej w planie finansowym, o którym mowa w art. 20 ust. 2 pkt 2.
- 3.⁴¹⁾ Poręczenia i gwarancje, o których mowa w ust. 2, mogą być udzielane do 80 % kwoty kredytu z przeznaczeniem na nabycie nieruchomości rolnej, która wejdzie w skład gospodarstwa rodzinnego, pod warunkiem, że wierzytelność Agencji zostanie zabezpieczona hipoteką na nabywanej nieruchomości, wpisaną w księdze wieczystej na pierwszym miejscu, oraz dodatkowo w inny sposób zaakceptowany przez Agencję.

Art. 23a.

1. Agencja może odroczyć określony w umowie albo w decyzji, o której mowa w art. 35 ust. 1, termin zapłaty należności, rozłożyć ją na raty albo umorzyć w części lub całości, jeżeli przemawiają za tym ważne względy gospodarcze, społeczne lub losowe.
2. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, po zasięgnięciu opinii Prezesa Agencji, ustali, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przesłanki odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności oraz tryb postępowania w tych sprawach. W szczególności, w rozporządzeniu należy określić okoliczności uzasadniające uznanie, że:
 - 1) niemożność terminowego uregulowania należności przez dłużnika Agencji jest uzasadniona względami, o których mowa w ust. 1;
 - 2) należność jest nieściągalna.

Rozdział 5**Gospodarowanie Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa****Art. 24.**

1. Agencja gospodaruje Zasobem w drodze:
 - 1) sprzedaży mienia w całości lub jego części na zasadach określonych w rozdziale 6;

⁴⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808.

⁴¹⁾ Dodany przez art. 12 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

- 2) oddania na czas oznaczony do odpłatnego korzystania osobom prawnym lub fizycznym na zasadach określonych w rozdziale 8;
 - 3) wniesienia mienia lub jego części do spółki;
 - 4) oddania na czas oznaczony administratorowi całości lub części mienia w celu gospodarowania, na zasadach określonych w art. 25;
 - 5) przekazania w zarząd;
 - 6) zamiany nieruchomości.
- 1a. Agencja reprezentuje Skarb Państwa w sprawach wynikających z postępowania regulacyjnego określonego w ustawach o stosunku Państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Mienie, które nie zostało zagospodarowane w trybie określonym w ust. 1, Agencja zabezpiecza lub przeznacza na inne cele w trybie określonym w statucie Agencji.
3. Grunty rolne wchodzące w skład Zasobu mogą być w uzasadnionych gospodarczo przypadkach odłogowane.
4. Na wniosek Agencji, właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej przekazuje nieodpłatnie, w drodze decyzji, Lasom Państwowym wydzielone geodezyjnie grunty wchodzące w skład Zasobu, przeznaczone do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Art. 19 stosuje się odpowiednio.
- 4a. Agencja może nieodpłatnie przekazywać Lasom Państwowym wydzielone geodezyjnie lasy, a także grunty nadające się do zalesienia, inne niż określone w ust. 4. Przekazanie następuje w drodze umowy zawartej między Prezesem Agencji a Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych.
- 5.⁴²⁾ Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu Agencja może, w drodze umowy, nieodpłatnie przekazać na własność:
- 1) jednostce samorządu terytorialnego – na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi służącymi wykonywaniu zadań własnych;
 - 2) Polskiej Akademii Nauk, izbie rolniczej, Krajowej Radzie Izb Rolniczych, państwowej szkole wyższej lub państwowej jednostce badawczo-rozwojowej – na cele służące wykonywaniu ich zadań statutowych;
 - 3) osobom bezrobotnym bez prawa do zasiłku, które przez okres co najmniej 5 lat były pracownikami państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – nieruchomości rolne o powierzchni do 2 hektarów – na cele związane z zalesianiem w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Dz.U. Nr 73, poz. 764 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392)⁴³⁾.
- 5a.⁴⁴⁾ W przypadku zbycia lub przeznaczenia przez nabywcę nieruchomości na inne cele, niż określone w umowie, przed upływem 10 lat licząc od dnia jej nabycia, Agencja może żądać od podmiotów wymienionych w ust. 5 pkt 1 i 2 zwrotu aktualnej wartości pieniężnej tej nieruchomości, ustalonej według zasad określonych w art. 30 ust. 1, natomiast od osób wymienionych w ust. 5 pkt 3, Agencji zwrot taki przysługuje, o ile

⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁴³⁾ Ustawa utraciła moc z dniem 15 stycznia 2004 r., stosownie do art. 15 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Dz.U. Nr 229, poz. 2273), który wszedł w życie z dniem 15 stycznia 2004 r.

⁴⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

Lasy Państwowe nie skorzystają z prawa pierwokupu. W przypadku zamiaru zbycia gruntu przez osoby, o których mowa w ust. 5 pkt 3, Lasom Państwowym przysługuje prawo pierwokupu tej nieruchomości, na zasadach określonych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

6. Z zastrzeżeniem art. 44 ust. 1, urządzenia, obiekty i sieci: energetyczne, wodnokanalizacyjne, ciepłownicze oraz telekomunikacyjne Agencja może w drodze umowy przekazać, wraz z niezbędnymi gruntami, na własność jednostkom prowadzącym działalność w tym zakresie. Przekazanie na rzecz jednostek państwowych i komunalnych może nastąpić nieodpłatnie.
- 7.⁴⁵⁾ Nieruchomości przeznaczone na drogi krajowe, stanowiące własność Skarbu Państwa, wchodzące w skład Zasobu, stają się nieodpłatnie, z mocy prawa, przedmiotem trwałego zarządu ustanowionego na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej stała się ostateczna. Ustanowienie trwałego zarządu stwierdza wojewoda w drodze decyzji. Decyzja wojewody stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.
8. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb dokonywania zamiany, o której mowa w ust. 1 pkt 6.
9. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 8, należy określić:
 - 1) warunki i procedurę dokonywania zamiany;
 - 2) warunki, w których zamianę uznaje się za ekwiwalentną, z tym że grunt rolny stanowiący własność osoby podlegającej przepisom o ubezpieczeniu społecznym rolników może być zamieniany na grunt rolny Zasobu o większej powierzchni, nie większej jednak niż dziesięciokrotnie licząc w hektarach przeliczeniowych;
 - 3) warunki i tryb dokonywania rozliczeń w przypadku nieekwiwalentnej zamiany gruntu.

Art. 25.

1. Administrowanie polega na gospodarowaniu wydzieloną częścią mienia Zasobu, w imieniu Agencji, na podstawie umowy, za wynagrodzeniem przez czas oznaczony.
2. Administratorem może być osoba prawna lub fizyczna. Umowa między administratorem a Agencją powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:
 - 1) składniki mienia stanowiące przedmiot gospodarowania;
 - 2)⁴⁶⁾ zasady wynagradzania administratora;
 - 3) obowiązki administratora;
 - 4) kryteria oceny efektywności administrowania;
 - 5) zakres odpowiedzialności za powierzone mienie;
 - 6) okres, na który umowa została zawarta.
- 3.⁴⁷⁾ Jeżeli umowa między administratorem a Agencją jest umową o pracę, to może być zawarta również na czas nieokreślony.

⁴⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 36 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz.U. Nr 80, poz. 721), która weszła w życie z dniem 25 maja 2003 r.; ustawa utraciła moc z dniem 31 grudnia 2007 r., stosownie do art. 45 tej ustawy.

⁴⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 8 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁴⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

Art. 26.

1. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może, w terminie określonym w art. 13 ust. 1, przekształcić państwowe przedsiębiorstwo gospodarki rolnej w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na wniosek Agencji lub wniosek dyrektora i rady pracowniczej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.
- 2.⁴⁸⁾ Prawa Skarbu Państwa wobec spółek, o których mowa w ust. 1, reprezentuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.
3. Do spółek, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480, z 1994 r. Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685 oraz z 1996 r. Nr 90, poz. 405 i Nr 106, poz. 496)⁴⁹⁾, z tym że udostępnianie osobom trzecim akcji tych spółek lub zbywanie udziałów w tych spółkach nie jest dopuszczalne.

Art. 26a.⁵⁰⁾

- 1.⁵¹⁾ Nie pobiera się podatku od czynności cywilnoprawnych i opłaty skarbowej w sprawach dotyczących Zasobu oraz nieruchomości nabywanych przez Agencję na własność Skarbu Państwa.
2. Do czynności notarialnych związanych z utworzeniem przez Agencję jednoosobowych spółek Skarbu Państwa stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące czynności notarialnych związanych z przekształceniem przedsiębiorstwa państwowego w spółkę.
- 3.⁵²⁾ Agencja nie ma obowiązku uiszczania opłat w sprawach cywilnych dotyczących mienia stanowiącego Zasób oraz w sprawach, o których mowa w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego.
4. Koszty związane z realizacją umowy, o której mowa w art. 24 ust. 5 pkt 3, w tym założeniem księgi wieczystej, ponosi Agencja.

Rozdział 6**Sprzedaż i nabywanie nieruchomości****Art. 27.**⁵³⁾

Sprzedaż i nabywanie nieruchomości Zasobu, z zastrzeżeniem art. 33, prowadzi Agencja lub upoważniony przez nią w drodze umowy zlecenia inny podmiot, w tym gmina.

Art. 28.

- 1.⁵⁴⁾ Dla nieruchomości Zasobu będących przedmiotem sprzedaży Agencja sporządza wykaz, ogłoszony w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości przez okres 14 dni przed dniem ogłoszenia przetargu.

⁴⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁴⁹⁾ Obecnie: przepisy ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji stosownie do art. 75 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 i Nr 240, poz. 2055), która weszła w życie z dniem 8 kwietnia 1997 r.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁵¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 9 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 9 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁵⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) oznaczenie i powierzchnię nieruchomości według danych z ewidencji gruntów;
 - 2) rodzaj użytków i ich klasy;
 - 3) oznaczenie księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości;
 - 4) opis budynków i innych składników majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.
3. Informację o zamiarze sprzedaży nieruchomości, której wartość szacunkowa przekracza równowartość dziesięciu tysięcy kwintali żyta, ustaloną stosownie do przepisów o podatku rolnym, Agencja ogłasza w prasie o zasięgu co najmniej wojewódzkim.

Art. 28a.⁵⁵⁾

1. Sprzedaż nieruchomości rolnej przez Agencję może nastąpić, jeżeli w wyniku tej sprzedaży łączna powierzchnia użytków rolnych będących własnością nabywcy nie przekroczy 500 ha.
2. Przy ustalaniu powierzchni użytków rolnych, o której mowa w ust. 1, będących przedmiotem współwłasności uwzględnia się powierzchnię nieruchomości rolnych odpowiadających udziałowi we współwłasności takich nieruchomości, a w przypadku współwłasności łącznej uwzględnia się łączną powierzchnię nieruchomości rolnych stanowiących przedmiot współwłasności.
3. Powierzchnię użytków rolnych, o której mowa w ust. 1 i 2, ustala się na podstawie oświadczenia złożonego przez nabywcę nieruchomości rolnej.

Art. 29.

- 1.⁵⁶⁾ Pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości Zasobu po cenie ustalonej w sposób określony w ustawie, z zastrzeżeniem art. 17a ust. 1, art. 17b ust. 4 i art. 42, przysługuje:
 - 1) byłemu właścicielowi zbywanej nieruchomości lub jego spadkobiercom, jeżeli nieruchomość została przejęta na rzecz Skarbu Państwa przed dniem 1 stycznia 1992 r.;
 - 2) spółdzielni produkcji rolnej władającej faktycznie zbywaną nieruchomością, której użytkowanie ustanowione na rzecz tej spółdzielni wygasło na podstawie art. 16 ust. 2 z dniem 31 grudnia 1993 r.;
 - 3) dzierżawcy zbywanej nieruchomości, jeżeli dzierżawa trwała faktycznie przez okres co najmniej trzech lat.
- 1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do nieruchomości, o których mowa w:
 - 1) ustawie z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz.U. Nr 17, poz. 96, Nr 34, poz. 203 i Nr 55, poz. 307 oraz z 1946 r. Nr 11, poz. 73);
 - 2) art. 38 w związku z art. 2 ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz.U. Nr 17, poz. 97, Nr 24, poz. 144 i Nr 30, poz. 179);
 - 3) art. 2 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.U. Nr 3, poz. 17, z późn. zm.⁵⁷⁾);

⁵⁵⁾ Dodany przez art. 12 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁵⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁵⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1946 r. Nr 71, poz. 389 i Nr 72, poz. 394, z 1947 r. Nr 2, poz. 7, z 1956 r. Nr 58, poz. 270, z 1958 r. Nr 45, poz. 224 oraz z 1969 r. Nr 13, poz. 95.

- 4) art. 2 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. Nr 13, poz. 87, z późn. zm.⁵⁸⁾);
 - 5) art. 1 dekretu z dnia 5 września 1947 r. o przejęciu na własność Państwa mienia pozostałego po osobach przesiedlonych do ZSRR (Dz.U. Nr 59, poz. 318, z 1949 r. Nr 53, poz. 404 oraz z 1969 r. Nr 13, poz. 95);
 - 6) art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1961 r. o gospodarce terenami w miastach i osiedlach (Dz.U. z 1969 r. Nr 22, poz. 159, z 1972 r. Nr 27, poz. 193 oraz z 1974 r. Nr 14, poz. 84);
 - 7) art. 2 ust. 1 lit. b dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz.U. z 1945 r. Nr 3, poz. 13, z 1946 r. Nr 49, poz. 279, z 1957 r. Nr 39, poz. 172 oraz z 1968 r. Nr 3, poz. 6).
- 1b. Nabycie nieruchomości, o których mowa w ust. 1, następuje po cenie ustalonej zgodnie z art. 30.
- 1c. O przeznaczeniu do sprzedaży nieruchomości, do której nabycia przysługuje pierwszeństwo osobie wymienionej w ust. 1, Agencja zawiadamia na piśmie tę osobę, podając cenę nieruchomości oraz termin złożenia wniosku o nabycie na warunkach podanych w zawiadomieniu, z tym że termin nie może być krótszy niż 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.
- 1d. Osoby, o których mowa w ust. 1, korzystają z pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości, jeżeli złożą oświadczenie, że wyrażają zgodę na jej nabycie po cenie określonej w zawiadomieniu.
- 1e. Przy doręczaniu zawiadomień stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.
- 1f. W razie zbiegu uprawnień do pierwszeństwa w nabyciu nieruchomości stosuje się kolejność wymienioną w ust. 1.
- 1g. W zakresie uregulowanym w ust. 1 nie stosuje się art. 596–602 i art. 695 § 2 Kodeksu cywilnego.
2. Nieruchomości, które nie zostały sprzedane na zasadach określonych w przepisach ust. 1, art. 17a i art. 42 albo co do których przepisy te nie mają zastosowania, podlegają sprzedaży w trybie publicznego przetargu ustnego (licytacja), z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi można ustalić osobę nabywcy na podstawie przetargu ofert pisemnych (konkurs ofert). W razie zgłoszenia kilku równorzędnych ofert, pierwszeństwo ma osoba podlegająca przepisom o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz pracownik i spółka pracowników zlikwidowanego państwowego przedsiębiorstwa gospodarki rolnej, nabywający nieruchomość rolną w celu powiększenia albo utworzenia gospodarstwa rolnego. Jeżeli więcej niż jednemu z oferentów przysługuje pierwszeństwo, nabywcę ustala się dokonując wyboru tego spośród oferentów, który daje najlepszą gwarancję należytego prowadzenia gospodarstwa, z zastrzeżeniem ust. 3c.
- 3a. W przypadku nierozstrzygnięcia przetargu, Agencja, ogłaszając kolejne przetargi, może ustalić niższą cenę wywoławczą, nie niższą jednak niż połowa ceny ustalonej według zasad określonych w art. 30. Jeżeli kolejny przetarg nie doprowadzi do wyłonie-

⁵⁸⁾ Zmiany wymienionego dekretu zostały ogłoszone w Dz.U. z 1946 r. Nr 49, poz. 279, Nr 71, poz. 389 i Nr 72, poz. 395, z 1947 r. Nr 19, poz. 77 i Nr 66, poz. 402, z 1948 r. Nr 57, poz. 454 oraz z 1969 r. Nr 13, poz. 95.

nia osoby nabywcy, Agencja może sprzedać nieruchomość bez przetargu za cenę nie niższą niż cena wywoławcza ostatniego przetargu.

3b.⁵⁹⁾ Agencja może zastrzec, że w przetargu mogą uczestniczyć wyłącznie:

- 1) osoby fizyczne spełniające warunki określone w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego zamierzające utworzyć lub powiększyć gospodarstwo rodzinne w rozumieniu tych przepisów, które są:
 - a) rolnikami posiadającymi gospodarstwo rolne w gminie, na obszarze której położona jest nieruchomość wystawiana do przetargu, oraz zamierzającymi powiększyć to gospodarstwo, lub
 - b) pracownikami zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej zamierzającymi utworzyć gospodarstwo, lub
 - c) rolnikami, którzy po dniu 31 grudnia 1991 r. sprzedali Skarbowi Państwa nieruchomości niezbędne na cele publiczne, lub
 - d) członkami rolniczych spółdzielni produkcyjnych postawionych w stan likwidacji lub upadłości;
- 2) osoby spełniające warunki do objęcia programem osadnictwa rolniczego;
- 3) repatrianci w rozumieniu przepisów o obywatelstwie polskim przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej nie wcześniej niż 6 lat przed dniem przetargu;
- 4) spółki utworzone przez pracowników zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

3c. Jeżeli z nieruchomością będącą przedmiotem przetargu związane są miejsca pracy na terenie gminy uznanej na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu za zagrożoną szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym, w razie zgłoszenia równorzędnych ofert, nabywcę ustala się, dokonując wyboru tego spośród ofertów, który gwarantuje zorganizowanie największej liczby miejsc pracy i utrzymanie ich przez okres co najmniej pięciu lat.

4.⁶⁰⁾ Agencji przysługuje prawo pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa przy odsprzedaży nieruchomości przez nabywcę w okresie 5 lat od nabycia tej nieruchomości od Agencji.

5.⁶¹⁾ Agencji przysługuje prawo odkupu nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa w okresie 5 lat, licząc od dnia jej nabycia od Agencji, z wyjątkiem nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych; prawo odkupu powinno być ujawnione w księdze wieczystej prowadzonej dla danej nieruchomości.

Art. 30.

1.⁶²⁾ Cenę nieruchomości Zasobu ustala się w wysokości nie niższej niż wartość tej nieruchomości określona przy zastosowaniu sposobów jej ustalania przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami.

2. Cenę nieruchomości rolnej można również ustalić w wysokości nie niższej niż suma wartości gruntu określonej z uwzględnieniem stawek szacunkowych jednego hektara oraz ceny 100 kg żyta, ustalonej stosownie do przepisów o podatku rolnym, i wartości części składowych tego gruntu, określonej stosownie do ust. 1.

⁵⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 11 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 14 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁶¹⁾ Dodany przez art. 12 pkt 11 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁶²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do nieruchomości przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego na cele niezwiązane z prowadzeniem gospodarki rolnej lub leśnej.
4. Cenę sprzedaży nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków obniża się nie więcej jednak niż o 50 %.
- 5.⁶³⁾ Określenia wartości gruntu w sposób, o którym mowa w ust. 2, można dokonać, bez udziału rzeczoznawcy majątkowego, w celu ustalenia:
 - 1) odpłatności, w związku z przejęciem gruntu na własność Skarbu Państwa w trybie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo
 - 2) ceny gruntu niezabudowanego o powierzchni nieprzekraczającej jednego hektara, albo
 - 3) ceny gruntu stanowiącej podstawę obliczenia opłaty z tytułu wykonywania trwałego zarządu, o której mowa w art. 35 ust. 3.

Art. 31.

- 1.⁶⁴⁾ Jeżeli nabywca przed zawarciem umowy sprzedaży wpłaci co najmniej 20 % ceny, Agencja może rozłożyć spłatę pozostałej należności na roczne lub półroczne raty, na okres nie dłuższy niż 15 lat.
- 1a.⁶⁵⁾ Przy rozłożeniu spłaty należności na raty Agencja stosuje oprocentowanie, chyba że należność została ustalona w umowie według innego miernika wartości niż pieniądz.
2. Agencja może nie stosować oprocentowania w razie rozłożenia na raty należności z tytułu sprzedaży mienia lub niektórych składników tego mienia położonego na terenie gminy uznanej na podstawie przepisów o zatrudnieniu i bezrobociu za zagrożoną szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym.
- 2a.⁶⁶⁾ Jeżeli nabywca nieruchomości zbędzie pod jakimkolwiek tytułem prawnym tę nieruchomość lub jej część albo udziały w jej współwłasności przed zaplaceniem całej należności z tytułu sprzedaży, Agencja może zażądać zapłaty całej niespłaconej należności w wyznaczonym przez siebie terminie.
3. (uchylony).⁶⁷⁾
4. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, po zasięgnięciu opinii Prezesa Agencji, ustali w drodze rozporządzenia:
 - 1) wysokość oprocentowania należności, której spłata została odroczone lub rozłożona na raty, z tym że oprocentowanie może być zróżnicowane w zależności od rodzaju sprzedawanego mienia lub sposobu zapłaty i nie może być w stosunku rocznym niższe niż 4 % i wyższe niż dwukrotność stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków przez Narodowy Bank Polski do redyskonta, ustalonej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na podstawie odrębnych przepisów;
 - 2) inne niż pieniądz mierniki wartości należności pieniężnej;
 - 3) szczegółowe kryteria niestosowania oprocentowania w wypadku, o którym mowa w ust. 2.

⁶³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁶⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 12 pkt 12 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁵⁾ Dodany przez art. 12 pkt 12 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁶⁾ Dodany przez art. 12 pkt 12 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁷⁾ Przez art. 1 pkt 15 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 16.

Art. 32.⁶⁸⁾

1. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb sprzedaży nieruchomości Zasobu i ich części składowych, warunki rozkładania ceny sprzedaży na raty oraz stawki szacunkowe, o których mowa w art. 30 ust. 2.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy określić w szczególności:
 - 1) sposób przeprowadzania przetargów ustnych i przetargów ofert, w tym ograniczonych do osób, o których mowa w art. 29 ust. 3;
 - 2) tryb sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych oraz na rzecz osób uprawnionych do pierwszeństwa nabycia, o którym mowa w art. 29 ust. 1;
 - 3) maksymalny okres, na który może być rozłożona na raty cena sprzedaży;
 - 4) stawki szacunkowe gruntu, z uwzględnieniem rodzaju gruntu, jego klasy oraz okręgu podatkowego.

Art. 32a.

- 1.⁶⁹⁾ Agencja może nabywać nieruchomości na własność Skarbu Państwa, jeżeli wymaga tego realizacja zadań określonych w ustawie, w tym szczególnie zadań w zakresie powiększania już istniejących gospodarstw rodzinnych.
2. Nabycie nieruchomości następować może po cenie określonej zgodnie z art. 30, pomniejszonej o kwotę równą wartości obciążeń nieruchomości.

Art. 33.

1. Państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą nabywać nieruchomości rolne na własność Skarbu Państwa, jeżeli wymaga tego realizacja zadań statutowych tych jednostek.
2. Nieruchomości nabyte w drodze umowy przez państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej pozostają w ich zarządzie na czas nieokreślony.
3. Państwowe jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, powiadamiają Agencję w terminie jednego miesiąca o nabyciu nieruchomości rolnych na własność Skarbu Państwa.

Rozdział 7**Trwały zarząd****Art. 34.**⁷⁰⁾

1. Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu mogą być przekazane państwowym jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej w trwały zarząd, zwany dalej „zarządem”.
2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych samorządu województwa, realizujących zadania związane z melioracjami wodnymi, jako zadania z zakresu administracji rządowej, w zakresie niezbędnym do wykonywania tych zadań.

⁶⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 16 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁶⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 17 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁷⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 198 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 115, poz. 1229), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Art. 35.

- 1.⁷¹⁾ Przekazanie w zarząd nieruchomości Zasobu następuje na czas oznaczony lub nie-oznaczony, w drodze decyzji Prezesa Agencji.
2. Przekazanie w zarząd nieruchomości może nastąpić również na podstawie umowy, zawartej za zgodą Prezesa Agencji, między jednostkami, o których mowa w art. 34. Jednostce przekazującej przysługuje od jednostki przejmującej zwrot nakładów poniesionych na budynki i inne części składowe nieruchomości. Wartość nakładów ustala się na zasadach określonych w art. 30.
3. Jednostki, o których mowa w art. 34, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej, ponoszą z tytułu wykonywania zarządu opłaty roczne w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami o gospodarce nieruchomościami, z tym że cenę gruntu rolnego stanowiącą podstawę obliczenia opłaty można także ustalić w sposób określony w art. 30 ust. 2.
- 3a. Jednostki utrzymujące urządzenia melioracji wodnych podstawowych ponoszą opłaty z tytułu wykonywania zarządu nieruchomościami rolnymi w części wykorzystywanej do prowadzenia działalności gospodarczej.
4. (uchylony).⁷²⁾
5. Opłaty, o których mowa w ust. 3, za dany rok uiszcza się w terminie do 15 lutego następnego roku.
- 6.⁷³⁾ Nie pobiera się opłat z tytułu zarządu nieruchomościami znajdującymi się pod drogami publicznymi i między wałami przeciwpowodziowymi a korytem rzeki.
- 6a.⁷⁴⁾ Nie pobiera się opłat z tytułu zarządu nieruchomościami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880).
7. Prezes Agencji może, na wniosek właściwego organu administracji rządowej, zwolnić od opłat z tytułu wykonywania zarządu jednostki wykorzystujące nieruchomości rolne dla celów ochrony przyrody, innych niż określone w ust. 6, oraz dla celów kultury fizycznej i wypoczynku, naukowo-badawczych, dydaktycznych i doświadczalnych.
8. Nieruchomość przekazana w zarząd może być za zgodą Prezesa Agencji wynajęta, wdzierżawiona albo użyczona w drodze umowy zawartej na okres nie dłuższy niż czas, na który został ustanowiony zarząd.

Art. 36.

1. Wygaśnięcie zarządu następuje w drodze decyzji Prezesa Agencji:
 - 1) w razie upływu czasu, na jaki zarząd został ustanowiony;
 - 2) jeżeli nieruchomość lub jej część stała się zbędna dotychczasowemu zarządcy;
 - 3) w przypadku wykonywania zarządu niezgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki;

⁷¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁷²⁾ Przez art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 101, poz. 504), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1996 r.

⁷³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 136 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. Nr 92, poz. 880), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

⁷⁴⁾ Dodany przez art. 136 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 73.

- 4) jeżeli ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiają wykorzystanie nieruchomości zgodnie z jej dotychczasowym przeznaczeniem.
2. Decyzja o wygaśnięciu zarządu przysługującego jednostkom organizacyjnym:
 - 1) resortu obrony narodowej – wymaga zgody Ministra Obrony Narodowej lub upoważnionego przez niego organu;
 - 2) Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej lub jednostkom wojskowym podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – wymaga zgody ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
 - 3)⁷⁵⁾ Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – wymaga zgody Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
 - 4)⁷⁶⁾ Agencji Wywiadu – wymaga zgody Szefa Agencji Wywiadu.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do nieruchomości rolnych pozostających w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które nabyły te nieruchomości na własność Skarbu Państwa.
4. Wygaśnięcie zarządu jest równoznaczne z wypowiedzeniem umów dzierżawy, najmu albo użyczenia, z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia, jeżeli nieruchomość lub jej część, w stosunku do której wygasł zarząd, była wydzierżawiona, wynajęta lub użyczona.

Art. 37.

Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, tryb przekazywania mienia w razie ustanowienia lub wygaśnięcia zarządu oraz tryb ustalania i wnoszenia opłat.

Rozdział 8

Dzierżawa i najem

Art. 38.

1. Mienie wchodzące w skład Zasobu może być wydzierżawiane lub wynajmowane osobom fizycznym lub prawnym, na zasadach Kodeksu cywilnego, z zastrzeżeniem art. 38a.
2. Do nieruchomości będących przedmiotem dzierżawy i najmu art. 28 stosuje się odpowiednio.
3. Zawieranie z podmiotami zagranicznymi umów dzierżawy nieruchomości rolnych wchodzących w skład Zasobu nie jest dozwolone w okresie pięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem zawartym w ust. 4.
4. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach nieruchomości rolne wchodzące w skład Zasobu mogą być wydzierżawione podmiotowi zagranicznemu za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.

⁷⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 171 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. Nr 74, poz. 676), która weszła w życie z dniem 29 czerwca 2002 r.

⁷⁶⁾ Dodany przez art. 171 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 75.

Art. 38a.

1. Mienie wchodzące w skład Zasobu może być wydzierżawiane lub wynajmowane osobom fizycznym lub prawnym z zapewnieniem dzierżawcy lub najemcy prawa kupna przedmiotu dzierżawy lub najmu najpóźniej z upływem okresu, na jaki została zawarta umowa.
2. W umowie, o której mowa w ust. 1, określa się w szczególności:
 - 1) wartość przedmiotu dzierżawy lub najmu;
 - 2) czynsz roczny w wysokości równej sumie wartości przedmiotu dzierżawy lub najmu podzielonej przez liczbę lat, na którą została zawarta umowa, i oprocentowania niespłaconej części tej wartości.
3. W umowie sprzedaży cenę ustala się jako sumę wartości przedmiotu dzierżawy lub najmu i oprocentowania należnego za okres do dnia zawarcia tej umowy. Na poczet ceny zalicza się wpłacony czynsz.
4. Jeżeli wartość przedmiotu dzierżawy lub najmu została ustalona w umowie, o której mowa w ust. 1, według innego miernika wartości niż pieniądze, Agencja nie stosuje oprocentowania.
5. W przypadku rozwiązania umowy dzierżawy lub najmu przed upływem okresu, na jaki została zawarta, wpłacony czynsz nie podlega zwrotowi.
6. Do czynszu i oprocentowania, ustalonego w umowie określonej w ust. 1, stosuje się art. 31 ust. 2 oraz przepisy wydane na podstawie art. 31 ust. 4.

Art. 39.

1. Umowę dzierżawy zawiera się po przeprowadzeniu przetargu ofert pisemnych lub publicznego przetargu ustnego. Art. 29 ust. 3–3c stosuje się odpowiednio.
2. Przetargu nie stosuje się, jeżeli:
 - 1) dotychczasowy dzierżawca złożył Agencji oświadczenie o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości na nowych warunkach uzgodnionych z Agencją, z tym że czynsz nie może być niższy niż dotychczasowy;
 - 2)⁷⁷⁾ nieruchomość jest wydzierżawiana jednoosobowej spółce Skarbu Państwa utworzonej przez Agencję;
 - 3) nieruchomość, której użytkowanie wygasło na podstawie art. 16 ust. 2 z dniem 31 grudnia 1993 r., jest wydzierżawiana spółdzielni produkcji rolnej nadal faktycznie władającej tą nieruchomością;
 - 4) nieruchomość przeznaczona przez Agencję pod ogródek przydomowy jest wydzierżawiana osobie korzystającej dotychczas z takiego ogródka bez tytułu prawnego w związku z utratą mocy obowiązującej układu zbiorowego pracy albo zakładowej umowy zbiorowej;
 - 5) nieruchomość będąca dotychczas w administrowaniu lub jej część jest wydzierżawiana spółce, a łącznie spełnione są następujące warunki:
 - a) gospodarstwo utworzone w związku z oddaniem mienia do administrowania osiągnęło łącznie przez ostatnie trzy lata dodatni wynik finansowy,
 - b) do spółki przystąpiło więcej niż połowa pracowników zatrudnionych w gospodarstwie, według stanu na dzień zawarcia umowy dzierżawy,

⁷⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 19 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

- c) dokonane wpłaty pieniężne na kapitał zakładowy albo akcyjny spółki wynoszą co najmniej 20 % wartości majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych, wykazanej w bilansie gospodarstwa za rok obrotowy poprzedzający rok, w którym ma być zawarta umowa dzierżawy,
 - d) co najmniej 20 % udziałów lub akcji w spółce zostało objętych przez administratora albo przez pracownika gospodarstwa lub jedną z tych osób łącznie z inną osobą niezatrudnioną w gospodarstwie.
3. W razie wydzierżawiania części nieruchomości będącej dotychczas w administrowaniu, warunki określone w ust. 2 pkt 5 lit. b i c uważa się za spełnione, jeżeli:
- 1) do spółki przystąpiła więcej niż połowa pracowników zorganizowanej części gospodarstwa, w skład której wchodzi wydzierżawiana część nieruchomości;
 - 2) dokonane wpłaty pieniężne na kapitał zakładowy albo akcyjny spółki wynoszą co najmniej 20 % wartości bilansowej majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych, wchodzących w skład zorganizowanej części gospodarstwa, o której mowa w pkt. 1.
4. W razie:
- 1) niezłożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, najpóźniej na trzy miesiące przed zakończeniem dzierżawy i niezgodnienia nowych warunków dzierżawy w terminie miesiąca od złożenia oświadczenia,
 - 2) niezgodnienia warunków dzierżawy między Agencją a podmiotami, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, w terminie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy,
 - 3) niezawarcia umowy dzierżawy między Agencją a spółką, o której mowa w ust. 2 pkt 5, w terminie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy
- wydzierżawienie nieruchomości następuje na zasadach określonych w ust. 1.
5. Agencja może wypowiedzieć umowę dzierżawy, także zawartą na czas oznaczony, w celu wyłączenia z dzierżawy części lub całości nieruchomości, która w czasie trwania umowy została przeznaczona w planie zagospodarowania przestrzennego na cele publiczne w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami. Wypowiedzenie umowy dzierżawy dotyczące części nieruchomości pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie czynszu. Art. 704 Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Art. 39a.

- 1. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, w drodze rozporządzenia, określi tryb przeprowadzania przetargów na dzierżawę.
- 2. Czynsz dzierżawny ustala się w umowie jako sumę pieniężną albo jako równowartość pieniężną odpowiedniej ilości pszenicy. Czynsz ten jest płatny za półrocze roku kalendarzowego z dołu.
- 3. Czynsz dzierżawny ustalony w sumie pieniężnej poczynając od drugiego terminu płatności podlega waloryzacji przy zastosowaniu wskaźników zmian cen skupu podstawowych produktów rolnych w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności.
- 4. Należność z tytułu czynszu określonego w umowie jako równowartość pieniężna odpowiedniej ilości pszenicy ustala się na podstawie średniej krajowej ceny skupu pszenicy w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu.

5. Za podstawowe produkty rolne, o których mowa w ust. 3, uważa się ziarno pszenicy i żyta, żywiec rzeźny wołowy, wieprzowy i drobiowy oraz mleko krowie.
6. Strony umowy dzierżawy mogą postanowić jeden raz w ciągu okresu, na jaki umowa została zawarta, że poczynając od najbliższego terminu płatności czynszu ustalonego jako równowartość odpowiedniej ilości pszenicy suma pieniężna odpowiadająca tej równowartości stanowi czynsz, do którego stosuje się wskaźnik określony na podstawie ust. 3.
7. Wskaźnik zmian cen, o którym mowa w ust. 3, oraz średnią krajową cenę skupu pszenicy, o której mowa w ust. 4, ustala się na podstawie obwieszczeń Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 20 dni po upływie każdego półrocza kalendarzowego.
8. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, po zasięgnięciu opinii Prezesa Agencji, określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach zawieranych ze spółkami, o których mowa w art. 39 ust. 2 pkt 5 i ust. 3, w zależności od potencjału produkcyjnego przedmiotu dzierżawy, w szczególności w zależności od rodzaju i klasy gruntów oraz miejsca ich położenia, wartości księgowej budynków i budowli, charakteru możliwej do prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 40.

1. Nie pobiera się czynszu za użytki rolne klasy VI.
2. Agencja może zwolnić dzierżawcę z opłat czynszowych na warunkach określonych w umowie:
 - 1) w okresie pierwszych trzech lat dzierżawy użytków rolnych odłogowanych co najmniej przez okres jednego roku przed dniem zawarcia umowy dzierżawy;
 - 2) na okres nie dłuższy niż pięć lat, w przypadkach uzasadnionych stanem przedmiotu dzierżawy lub realizacją inwestycji tworzących nowe miejsca pracy.

Art. 41. (uchylony).⁷⁸⁾

Rozdział 9

Gospodarka mieszkaniowa i socjalna

Art. 42.

- 1.⁷⁹⁾ Agencja może przeznaczyć do sprzedaży najemcom wchodzące w skład Zasobu domy, lokale mieszkalne i budynki gospodarcze wraz z niezbędnymi gruntami.
2. Sprzedaż następuje przy zastosowaniu przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 102, poz. 1118 oraz z 2004 r. Nr 141, poz. 1492), z wyjątkiem art. 5 tej ustawy i z zastrzeżeniem ust. 3–4.

⁷⁸⁾ Przez art. 53 pkt 1 ustawy z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509), która weszła w życie z dniem 12 listopada 1994 r.

⁷⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 20 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

3. Okresem pracy i najmu, od którego zależy pomniejszenie ceny sprzedaży, jest okres pracy i najmu w przedsiębiorstwach, o których mowa w art. 2a, lub okres pracy i najmu w zlikwidowanym zakładzie pracy, którego mienie zostało przejęte przez przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 2a.
4. Na wniosek osoby, która w chwili śmierci najemcy stale z nim mieszkała, cenę sprzedaży mieszkania pomniejsza się uwzględniając, zamiast okresu pracy i najmu tej osoby, okres pracy i najmu zmarłego najemcy, ustalony według zasad określonych w ust. 3.
5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 4, przysługuje stale zamieszkałym z najemcą zstępnym, wstępnym, pełnoletniemu rodzeństwu najemcy, osobom go przysposabiającym albo przez niego przysposobionym oraz osobie, która pozostawała z nim we wspólnym pożyciu małżeńskim.
6. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do sprzedaży ogródków przydomowych położonych na obszarach przeznaczonych na cele rolne i garaży osobom, które z nich korzystają.

Art. 43.

1. O przeznaczeniu do sprzedaży nieruchomości, określonych w art. 42, Agencja zawiadamia na piśmie najemców i osoby, o których mowa w art. 42 ust. 6, którzy w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia mogą złożyć pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia nieruchomości.
2. W razie niezłożenia oświadczenia w terminie określonym w ust. 1 Agencja może, w drodze umowy, przekazać nieruchomość nieodpłatnie na własność gminie albo spółdzielni mieszkaniowej, która zobowiązała się przyjąć najemcę w poczet członków spółdzielni i dokonać na jego rzecz przydziału zajmowanego lokalu. Do czasu przystąpienia do spółdzielni najemca zachowuje prawo do najmu tego lokalu na czas nieoznaczony na zasadach określonych przepisami *o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych*⁸⁰⁾.
3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi tryb sprzedaży domów, lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych, ogródków przydomowych i garaży wraz z niezbędnymi gruntami.

Art. 44.

- 1.⁸¹⁾ Grunty Zasobu zabudowane obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym wraz z innym mieniem niezbędnym do korzystania z tej infrastruktury Agencja może przekazać, w drodze umowy, nieodpłatnie na własność gminie albo spółdzielni utworzonej przez nabywców lokali określonych w art. 42 ust. 1 w celu administrowania budynkami, w których znajdują się te lokale.
2. W przypadku stosowania dotacji państwa do budynków i lokali spółdzielczych, lokale, o których mowa w ust. 1, traktuje się na równi ze spółdzielczymi zasobami mieszkaniowymi.

⁸⁰⁾ Obecnie: ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz.U. Nr 71, poz. 733), stosownie do art. 38 tej ustawy.

⁸¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

Art. 45.

Do należności z tytułu sprzedaży mienia, o którym mowa w art. 42, stosuje się art. 31 oraz przepisy wydane na jego podstawie, z tym że:

- 1) należność wraz z oprocentowaniem podlega na wniosek nabywcy umorzeniu, jeżeli termin jej płatności przypada w okresie, w którym nabywca ma ustalone przez właściwy organ prawo do świadczeń z pomocy społecznej;
- 2) oprocentowanie odroczonej lub rozłożonej na raty należności nie może być niższe w stosunku rocznym niż 3 %.

Art. 46.

1. Najemcy domów i lokali mieszkalnych przejętych do Zasobu, z którymi zawarto umowy najmu przed przejęciem, zachowują prawo do dalszego zamieszkiwania na czas nieokreślony. Nie dotyczy to najemców:
 - 1) zajmujących domy i lokale w obiektach wpisanych do rejestru zabytków;
 - 2) zajmujących lokale w budynkach niesłużących wyłącznie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych oraz domy i lokale funkcjonalnie związane z działalnością gospodarczą.
2. Najemcy, określonego w ust. 1 pkt 1 i 2, przysługuje pierwszeństwo w najmie innego mieszkania wchodzącego w skład Zasobu.

Art. 47.

Emeryci i renciści, którzy nabyli prawo do bezpłatnego mieszkania z tytułu pracy w państwowych gospodarstwach rolnych, są zwolnieni z czynszu najmu lokali mieszkalnych.

Art. 48.

- 1.⁸²⁾ Agencja może wydzielić z Zasobu majątek z niezbędnymi gruntami, służący wykonywaniu innej działalności niż gospodarcza, w celu nieodpłatnego przekazania, w drodze umowy, na własność gminie.
2. Wraz z przejęciem działalności, o której mowa w ust. 1, gminy wstępują w dotychczasowe zobowiązania wynikające ze stosunku pracy z zatrudnionymi pracownikami.
3. Przekazanie majątku określonego w ust. 1 w okresie, o którym mowa w art. 13 ust. 1, do czasu przejęcia przez Agencję, następuje na wniosek gminy na podstawie decyzji organu założycielskiego wydanej za zgodą Prezesa Agencji. Art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 49. (uchylony).⁸³⁾**Art. 50.**

- 1.⁸⁴⁾ Grunty Zasobu niezbędne do korzystania z budynków i lokali, o których mowa w art. 42–44 i art. 48, oraz grunty zabudowane niesłużące prowadzeniu działalności wy-

⁸²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 22 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁸³⁾ Przez art. 1 pkt 33 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1994 r. Nr 1, poz. 3), która weszła w życie z dniem 19 stycznia 1994 r.

twórczej w rolnictwie uważa się za grunty wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

2. Grunty określone w ust. 1 podlegają ujawnieniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako grunty zabudowane.

Rozdział 10

Przepisy końcowe i przejściowe

Art. 51. (uchylony).⁸⁵⁾

Art. 52.

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uprawnienia wynikające z art. 42 przysługują państwowym przedsiębiorstwom gospodarki rolnej do czasu przejęcia mienia Skarbu Państwa na podstawie art. 12 ust. 1.
2. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43–47, z tym że środki uzyskane z tytułu sprzedaży mieszkań, wraz z budynkami gospodarczymi, garażami i przynależnymi do nich gruntami, przekazywane są na rzecz Agencji.

Art. 53.

Postępowania likwidacyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie odrębnych przepisów są prowadzone na ich podstawie, chyba że organ założycielski przekaze Agencji za jej zgodą majątek likwidowanego przedsiębiorstwa. Art. 14 ust. 1–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 54.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 55.

1. Należności za nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi, sprzedane przed dniem wejścia w życie ustawy, po potrąceniu prowizji należnej bankowi w wysokości 5 %, pobiera bank spółdzielczy. Należności te bank przekazuje na rachunek Agencji.
2. Należności za sprzedane nieruchomości po dniu wejścia w życie ustawy pobiera Agencja.

Art. 56.

1. Sprzedaż nieruchomości kandydatowi ustalonemu na nabywcę w myśl dotychczasowych przepisów następuje na warunkach niniejszej ustawy.

⁸⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 23 ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

⁸⁵⁾ Przez art. 1 pkt 35 ustawy, o której mowa w odnośniku 83.

2. Nieruchomość, co do której toczy się postępowanie w związku z zarzutem o sprzeczne z prawem przejęcie na rzecz Skarbu Państwa, nie może być sprzedana przed zakończeniem postępowania.

Art. 57.

W sprawach wszczętych, dotyczących ustalenia kandydata na nabywcę nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz przekazywania nieruchomości w zarząd lub użytkowanie, niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Postępowanie administracyjne w tych sprawach umarza się.

Art. 57a.

1. BGŻ SA może, na wniosek Agencji, w terminie do dnia 31 grudnia 1996 r., wszczynać bankowe postępowania ugodowe w trybie przepisów i na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 18, poz. 82, z późn. zm.⁸⁶⁾).
2. Sprzedaż przez BGŻ SA wierzytelności wobec zlikwidowanych i przejętych przez Agencję państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej może nastąpić tylko za zgodą Agencji. Brak odpowiedzi ze strony Agencji w ciągu 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze sprzedaży traktuje się jako wyrażenie zgody.
3. W zakresie uregulowanym w ust. 2 nie stosuje się art. 41 pkt 1 ustawy wymienionej w ust. 1.

Art. 58 – 66. (pominięte).⁸⁷⁾

Art. 67.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r., z tym że art. 64 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.⁸⁸⁾

⁸⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496 i Nr 118, poz. 561 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 603 i Nr 141, poz. 943.

⁸⁷⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

⁸⁸⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 22 listopada 1991 r.